

U poplavi medijskih napisa o državnoj upravi i njezinim službenicima kao društvenim nametnicima i "žderačima" proračunskog novca, Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske odlučio je o tome što i kako rade državni službenici i namještenici progovoriti iz perspektive zaposlenika državne uprave.

Kako naš diskurs ne bi bio pristran i subjektivan pomogla nam je dugogodišnja novinarka Vjesnika **Marijana Matković**, koja će u novoootvorenoj rubrici "Državna služba iz pera Marijane Matković" pisati o državnoj službi viđenoj "očima" državnih službenika i namještenika, a želja nam je da se kroz ove "ispovijedi" zaposlenika raspoređenih na različitim

radnim mjestima u državnim tijelima javnosti pruži mogućnost uvida u rad državne uprave bez unaprijed zadanih negativnih konotacija.

Želja nam je da svakoga mjeseca o poslovima svoga radnog mjesta, profesionalnim iskustvima i sebi samima "progovore" državni službenici i namještenici s područja cijele državne uprave te da tako pokažemo čitav spektar poslova i radnih mjesta u državnoj službi.

U ovom broju razgovarali smo sa službenicama Ministarstva socijalne politike i mladih, Marijom Stojević, Jasminom Ostojić i Šteficom Ubojić, kojima ni pomalo gorka službenička iskustva nisu ugasila iskru zbog koje rade svoj posao, a to je pomoć ljudima.

U državnoj službi stalno na početku i uvijek ono što ste radili do sada - ne valja

„Siromaštvo je glavni uzrok konflikata u društvu, povećanog broja razvoda, problematičnih brakova. Pogledajte samo nemogućnost da se mladi zaposle ili koliko ljudi ostaje bez posla kako se kome sviđa jer nema kvalitetne pravne zaštite. Lo-

gično je da u takvoj situaciji strada obitelj. A s novim propisima o radu, koji još više toga stavljaju na teret pojedinca, bit će još gore“, kaže Marija Stojević, viša stručna savjetnica za poslove međunarodne pravne zaštite djece i obitelji u Ministar-

stvu socijalne politike i mladih, odgovarajući na pitanje kako je moguće da Hrvatska ima kvalitetne propise o zaštiti obitelji, a često smo svjedoci velikih problema u praksi na koje sustav, ponekad se čini, jednostavno ne može odgovoriti.

„Pogledajte programe zapošljavanja koje sufinancira država: poslodavci dobiju novac za zapošljavanje radnika, a da im nije cilj novo zapošljavanje i kada iskoriste mjeru neće ih zaposliti, iako se na taj način poslodavcima omogućuje zarada. A kako se jedna mlada osoba koja radi za 1600 kuna, uz plaćene doprinose - i tako ništa ne košta poslodavca - može odlučiti na brak i krenuti u život? Kako uzdržavati dijete? Jer... mladi su ti koji dobivaju djecu, zar ne?! Šteta je što smo i u tom segmentu potpuno zanemarili demografsku politiku. I uopće, u većini sustava, zanemarujemo demografsku politiku, a ona bi se trebala provlačiti kroz većinu državnih mjera“, kaže naša sugovornica.

Jednako kao i druge dvije sugovornice iz Ministarstva socijalne politike i mladih - Jasmina Ostojčić i Štefica Ubojčić - s kojima smo odlučili razgovarati za ovaj broj Sindikalnog lista, vrlo je kritična te vrlo jasno i otvoreno o tome govori, no iz svake rečenice zapravo se može iščitati ljubav prema poslu i želja da se kroz njega učini nešto korisno za društvo i državu.

Naše dame zapravo su nas iznenadile s koliko snage govore o suštinskim problemima državne uprave i koliko nade ulažu u to da će njihove rečenice potaknuti i druge da se o tome počne govoriti što više, kako bismo počeli tražiti rješenja da se situacija promijeni, stoga ih zato donosimo u zajedničkoj priči, čiji bi naslov slobodno mogao biti „Žene mogu promijeniti svijet“.

Velika je odgovornost, kaže Marija Stojević, znati da radite posao na zaštiti prava djece i obitelji na temelju kojega bi njeni kolege u centrima za socijalnu skrb, direktno na terenu, trebali moći pomagati ljudima. I odmah dodaje kako je najveći teret upravo na njima.

„Toliko je prekrasnih ljudi koji s

Marija Stojević

ljubavljaju rade svoj posao, no sve je više problema i potrebe za njihovom reakcijom ali oni to jednostavno ne stižu pokriti, a ne bi uspjeli, možda, niti da se mogu klonirati“, kaže Marija.

Nismo svjesni toga koliko se društvo promijenilo, dodaje. Nekada smo dobar dio problema rješavali kroz svojevrsni rad socijalnih radnika u industriji, budući da je svaka veća tvornica imala svog socijalnog radnika. Na toj se razini donosilo rješenja za one koji su imali problema s alkoholom, obiteljskim problemima, onima koji su trebali neku vrstu liječenja ili pomoći, kao i stambeni problemi obitelji te su radnici u centrima na terenu imali posla uglavnom sa stvarnom socijalom, odnosno siromašnima i isključenima iz društva.

„Sada centri za socijalnu skrb pokrivaju sve - od onih koji imaju materijalnih problema i trebaju nov-

čanu pomoć, do onih koji trebaju neku vrstu savjetovanja, bolesnih kojima treba liječenje ili invalida“, kaže.

„I mi u Ministarstvu često osjećamo koliko nas posao u socijalu troši, možete zamisliti onda koliko je sagorijevanja na poslu u centrima za socijalnu skrb. Na žalost, unatoč tome, nemamo izgrađen sustav kadrovske politike koji bi sadržavao modele promjene posla svakih nekoliko godina, kako bi se čovjek malo maknuo od nekih stvari i obnovio baterije“, kaže Jasmina Ostojčić, viša stručna savjetnica na poslovima za zaštitu osoba s mentalnim oštećenjima.

Jasmina je u 21 godinu rada u državnoj službi magistrirala na psihijatriji, a trenutno je na doktoratu i kaže kako je to bio njen način obrane da „ne prošvika na poslu“. No, rad na sebi, što se posla tiče, nije joj se puno „isplatio“. Svoj magisterij i doktorat sama je platila, no ističe kako ipak postoji razumijevanje za one koji se žele usavršavati pa kada to mogućnosti dozvoljavaju, Ministarstvo plaća obrazovanje.

„Ne postoji sustav poticaja kroz koji bi se, na primjer, ljudi usmjeravali u usavršavanje u onim područjima u kojima nam nedostaje stručnjaka. Tek ako želite i samoinicijativno to zatražite, možete imati priliku za učenje i napredovanje u tom smislu. Meni je to donijelo veliko osobno zadovoljstvo“, ističe naša sugovornica. U međuvremenu, radila je kao načelnica Službe za razvoj sustava socijalne skrbi i od početka do kraja pregovora za ulazak Hrvatske u Europsku uniju bila u timu koji je radio na njima, a često joj se čini da je - stalno na početku.

„Sa svakom promjenom vlasti krećemo ispočetka“, odgovara na pitanje zašto se „običnim građanima“ ponekad čini da je državna uprava

troma i mijenja se u skladu s potrebama društva.

„Kad god se mijenja vlast, mi gubimo vrijeme jer svaka vlast prvih godinu dana vlasti potroši na kadrovanje, spajanja i razdvajanja službi, premještanja odjela. Ako uzmete u obzir da sve to prati i fizičko seljenje ljudi, kao i potreba da se pravno reguliraju novi statusi, jasno vam je koliko to vremena oduzima“, kaže. U zadnjem seljenju, na primjer, bilo je ljudi koji su po mjesec dana čekali da im spoje računala, pa se i posao radio usporeno. I svaki put ispočetka, kažu naše sugovornice, preispituje se sve ono što je napravljeno do sada, počevši od ustroja Ministarstva do suštine posla.

„Na žalost, najčešće krećemo od toga da ništa što smo radili do sada ne valja i sve postavljamo nanovo, a sve vrlo često završi tako da stvari vraćamo na početak“, kaže Jasmina.

Jedan od primjera za to je i ocjena koju smo nedavno dobili od konzultanata vezano uz deinstitucionalizaciju domova socijalne skrbi, iako smo o tome počeli razgovarati još krajem 90-ih godina prošlog stoljeća i započeli raditi na njemu 2000. i 2001. godine, kada se i intenzivnije krenulo u taj proces.

„U 21 godinu rada u državnoj službi svako malo sam se vraćala na početak i mogu reći da to troši ljude. Puno smo posla prekinuli na pola, jer nova vlast misli da to što je postavila bivša ne valja, da bi se nakon pola mandata utvrdilo da ipak treba nastaviti s tim. Donose se nova pravila koja često nisu utemeljena pa imate posla da nekome dokažete da nema smisla tako raditi pa se onda sve vraća na staro. Izgubili ste vrijeme, ljudi gube motivaciju i zbog toga smo s nekim stvarima stalno na pola puta, a mogli smo učiniti puno više“, kaže Jasmina.

Jasmina Ostojčić

Ono što je poseban problem, slažu se dame, činjenica je da se sa svakom vlašću mijenjaju ljudi. Ne samo ministri i eventualno njihovi pomoćnici, odnosno ljudi na dužnostima, nego i načelnici pa sve do ljudi po centrima za socijalnu skrb i domovima socijalne skrbi, u kojima bi osnova za imenovanje ipak trebala biti prvenstveno struka. Ljudi dolaze na funkcije bez natječaja, čak i bez internih natječaja na kojima bi se trebala tražiti stručnost, ne prima se i ne imenuje po stručnosti i znanju pa se tako urušava i kvaliteta službe. Mijenja se opseg poslova i uvode nelogični modeli pa po tome mijenja sustav plaća, a ima situacija da se opseg posla koji je do tada radio jedan čovjek podijeli na 3 odjela i otprilike 12 ljudi. I sve to dodatno demotivira ljude.

Ako se ne želite baviti politikom, onda ste na nekom savjetničkom

mjestu ili kao načelnik službe dostigli svoj maksimum, a stalno vraćanje na početak čini da jednostavno prestanete gurati prema naprijed, objašnjavaju naše sugovornice gdje su uzroci za dojam o državnoj službi kao sustavu koji ne funkcionira dobro.

„Oko 12 godina sam radila i usavršavala se kao šef kadrovske i pravne službe u proizvodnoj djelatnosti, stoga sam začuđena kadrovskom politikom kojom se na razinu državne službe prima veliki broj pripravnika i vježbenika kao i ljudi neodgovarajuće stručne spreme. Ipak je riječ o poslu za koji morate imati i odgovarajuću struku i određeno iskustvo, a ne čovjeka koji uči ispočetka, a i kad ga stručno osposobiš za rad ne ostaje u ministarstvu“, ističe Marija Stojević.

„U mojih 37 godina staža, 18 godina sam u Ministarstvu i mogu reći da su gotovo svi šefovi do sada manje-više znali o poslu manje nego ja“, kaže Štefica Ubojčić, donekadno administrativna referentica u službi koja se bavi zaprimanjem između ostalog i pritužbi građana i korisnika u socijalu. Rješenjem Ministarstva njen radni odnos prestao je samo nekoliko godina do mirovine.

„Ponekad šef koji nije upoznat s detaljima posla ne mora biti problem, kad radite s nekim tko to uviđa i stalo mu je da posao bude obavljen kako treba i na vrijeme, pa mi pokloni povjerenje, no u nekim situacijama morate početi od toga da objašnjavate nekome kako radimo i borimo se za to da posao obavi kvalitetno, što je vrlo teško“, kaže. Na žalost, kao i u bilo kojoj drugoj situaciji u životu, rijetki su oni koji slušaju kritiku i prihvaćaju savjet, a posao je sve opsežniji.

„Ljudi se, čini mi se, u zadnje vrijeme sve više žale. Nešto od toga je opravdano, mnogo toga i nije, svi imamo svoje greške i mane. No,

imam osjećaj da je puno onih koji se javljaju zato što se osjećaju bespomoćni", kaže naša sugovornica. Njen posao je uvijek vrlo sličan: pritužba, zamolba, očitovanje, zahtjev zaprima se u pisarnici, koja ju mora zvesti te prosljediti u upravu, u odjel na obradu.

„Poželjno je poznavanje savjetnika i njihovog djelokruga rada kako bi se skratilo vrijeme rješavanja predstavi. Nastojim upoznati savjetnike pojedinih odjela koji su zaduženi za određeni problem sa svakom pritužbom, kako bismo se usuglasili oko odgovora i onda ga pripremam za dostavu u rad. Vrlo često, radnih zadataka u socijali je toliko da se mora rješavati i nakon radnog vremena, pa čak i nositi kući da bi bili završeni", kaže naša sugovornica. Pomalo u šali dodaje kako je zbog krive percepcije na taj način jednog građanina, koji je do tada također mislio da ljudi u državnoj upravi po cijeli dan samo premeću papire, uspjela razuvjeriti u to da državni službenici ne rade ništa.

„Dogodilo se da sam ostala raditi usred noći, pa je moj brat vidio svjetlo i tek tada shvatio koliko posla ponekad imam te da i mi u državnoj upravi itekako radimo ponekad i na štetu vlastitog zdravlja i obitelji", kaže Štefica.

Marija: Poezija i slikanje čine me sretnom

„Kad mi dođe inspiracija napišem pjesmu i bavim se slikanjem. Umjetnost je najbolji oblik psihoterapije. Iznjedriš iz sebe lijepe i ružne misli, tamne i svijetle boje i lijepo se opustiš.", kaže Marija Stojević na pitanje čime se bavi u slobodno vrijeme i kako puni baterije koje potroši na poslu. Dodaje kako ima prekrasnu obitelj i divne ljude, suradnike u poslu, tako da usput bude i smijeha i šale pa i to pomaže da čovjek izdrži sve što mora. Svojim kolegama

Jasmina: Štreberica koja je prešišala sina

„Moj sin sad ima 16 godina i natječemo se u štrebanju: on u školi, ja za ispite na doktoratu i dobro mi ide, mislim da sam ga prešišala", šali se Jasmina. Kaže da obožava učiti, stjecati nova znanja i širiti vidike. Obožava knjige i puno čita, a velika strast su joj putovanja. „Volim glazbu jako me vesele druženja s obitelji i prijateljima, jer nam često bude veselo. To me ispunjava", kaže naša sugovornica. U slobodno vrijeme, dodaje, bavi se i sadnjom cvijeća, a za podizanje raspoloženja i pozitivnu energiju zaslužan je i psić koji ju veselo dočeka na vratima kad se vrati kući.

Štefica: Volim kad stigne mail, tako znam da je čovjek dobro

Štefica Ubojčić

često posveti pjesmu vezanu uz posao, odnosno kao zahvalu za prekrasnu suradnju koja ju ispunjava.

„Na žalost, majka mi je trenutno bolesna, nepokretna, pa zapravo i nemam vremena za nešto drugo nego da budem uz nju i njegujem ju. Nije teško - imam sam prekrasnu majku, koja je bila i prijateljica i podrška i poticaj, pa bi bio grijeh ne vratiti joj to sada", kaže Štefica. U zadnje vrijeme počela je sređivati knjige, da vidi koje treba pročitati ponovo, a koje može nekome pokloniti. „I volim slati ljudima mailove, jer kad mi ih vrate, znam da su dobro i da je sve u redu. Ako se netko ne javlja dulje vrijeme, bude mi žao, brinem da se nije nešto loše dogodilo. Nekoga i nazovem, da vidim kako je, no ne volim smetati", kaže.

Dopjevani miris kiše

(Kolegicama na poslu)
Sve više zatvara srce u
okvire uma.

I miris kiše
doživljen prešuti.

U žuti umor spisa
sakrije radost puti,
u kruti registar
ljudskih sudbina.

Samo kadikad,
u stanci, uz kavu
zanjiše vrbike iz rodnog sela
i djevojaštvo
u velikom gradu,
kao da se pravda
što mladost ima uspomene
i što se u sjene dana
uvlači blaga svjetlost.

(Marija Stojević)

